

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 243/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. S. V., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoKR/42/2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo/3/2011, ako aj jeho uznesením z 31. augusta 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. S. V. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2012 doručená sťažnosť JUDr. S. V., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoKR/42/2010 (ďalej aj „napadnutý postup krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 3/2011 (ďalej aj „napadnutý postup najvyššieho súdu“) a jeho uznesením z 31. augusta 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 31 K/39/2009-1240 zo 17. júna 2010 o návrhu sťažovateľa (ako správcu konkurznej podstaty úpadcu, pozn.) na zrušenie uznesení prvej schôdze veriteľov č. 2, 3 a 11 z 10. júna 2010 rozhodol tak, že označené uznesenia zrušil. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podali odvolanie traja veritelia – U., a. s., T., a. s., a V., a. s. (ďalej len „veritelia“), o ktorých rozhodol krajský súd uznesením č. k. 2 CoKR/42/2010-1313 z 25. októbra 2010 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil v celom rozsahu a zároveň odmietol odvolanie jedného z veriteľov (V., a. s.). Proti označenému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol napadnutým uznesením najvyšší súd tak, že ho odmietol.

Podľa sťažovateľa porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva na dvoch zásadných skutočnostiach, a síce:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v nesúlade s § 157 ods. 2 OSP neuviedol, ako vec právne posúdil, keď neodôvodnil svoj záver o tom, že tvrdenia dovolateľa o tom, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nie sú opodstatnené;

2. odopretie práva na dovolanie nebolo v súlade so zákonom (§ 237 písm. f), resp. § 239 OSP) a preto je právny názor dovolacieho súdu vyjadrený v napadnutom uznesení výsledkom svojvoľného a nijako neodôvodneného výkladu úpravy § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“

V nadväznosti na uvedené skutočnosti sťažovateľ v sťažnosti najmä uvádza:

«V okolnostiach prípadu sťažovateľ podal dovolanie preto, lebo pre nesprávny právny názor odvolacieho súdu ohľadne podstatnej skutočnosti, dôležitej pre posúdenie veci, bol ako žalobca vylúčený z realizácie svojich procesných práv, odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že vyhodnotil nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní ako nedôvodný z iných dôvodov, ako prvostupňový súd v pôvodnom konaní.

Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 4 Obdo 3/2011 o všetkom uvedenom v odôvodnení uviedol:

„Dovolací súd nepreviedol preskúmanie postupu odvolacieho súdu zo zreteľa dovolateľovho tvrdenia, že mu tento súd svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom, dospel iba k odôvodneniu, že dovolaním síce možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Avšak svoje rozhodnutie oprel výlučne o ustanovenie § 198 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii.“

Citované odôvodnenie nemá kvalitu potrebnú na naplnenie sťažovateľovho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ani na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Odôvodnenie nedáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov sťažovateľa Najvyšší súd SR v odôvodnení uznesenia sp. zn. 4 Obdo 3/2011 zo dňa 31. 08. 2011 neodôvodnil svoj právny záver o tom, že tvrdenia dovolateľa o odňatí mu možnosti konať pred súdom nie sú opodstatnené a vôbec sa nevyporiadal s argumentmi, ktoré sťažovateľ uviedol na odôvodnenie opodstatnenosti podaného dovolania. Povinnosťou všeobecného, v okolnostiach prípadu najvyššieho, súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej, aj právnej stránky rozhodnutia. Najvyšší súd SR sa ustanoveniami § 157 ods. 2 OSP neriadil.

Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľ bol vlastne úspešný v konaní na 1. stupni, podľa názoru sťažovateľa odvolací súd nerozhodol v súlade s právnym poriadkom, sťažovateľovi bola postupom dovolacieho súdu odňatá možnosť obhajovať si svoje ústavné práva.

Ak sa zákonom určené podmienky prípustnosti dovolania splnia, súd nemá právo úvahy, či dovolanie pripustí, alebo odmietne. Zákonom určenou povinnosťou súdu v takom prípade je dovolanie pripustiť. V okolnostiach prípadu Najvyšší súd SR s ohľadom na postup Krajského súdu Bratislava, mal zákonom určenú povinnosť sťažovateľovo dovolanie pripustiť. Namiesto toho, aby uplatnil zákon spôsobom určeným zákonodarcom, Najvyšší súd SR alibisticky a celkom nesprávne kvalifikoval svoje právne postavenie, ako postavenie, v ktorom má právo úvahy, či sťažovateľovo dovolanie pripustí a rozhodol, že dovolanie odmieta. Tým Najvyšší súd SR porušil sťažovateľovo základné právo na súdnu ochranu, aj jeho ľudské právo na spravodlivý proces.

Sťažovateľovi bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) OSP, nakoľko odvolací súd vyhodnotil jeho nárok uplatnený v tomto konaní ako neodôvodnený z iných dôvodov ako prvostupňový a odvolací súd v pôvodnom konaní.

Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 17. 06. 2010 rozhodol okrem iného o zrušení uznesenia prvej schôdze veriteľov zo dňa 10. 06. 2010, ktorým bol sťažovateľ odvolaný z funkcie správcu. Dôvodom bola skutočnosť, že jeho návrh na odvolanie a hlasovanie za jeho odvolanie bolo realizované veriteľom, ktorý nemal oprávnenie na tejto schôdzi veriteľov vystupovať. Proti tomuto uzneseniu prvostupňový súd odvolanie nepripustil.

Krajský súd v Bratislave však napriek tomu pripustil odvolania veriteľov, ktorí hlasovali za odvolanie sťažovateľa a uznesením zo dňa 25. 10. 2010 zrušil uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 17. 06. 2010 v celom rozsahu. Rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR: „Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Výklad zákona, ktorým sa odňalo právo na súdnu ochranu spôsobom nezodpovedajúcim štandardnému rozsahu procesných práv zodpovedajúcim právnej úprave v OSP, by znamenalo porušenie ľudských práv a základných slobôd (napr. ÚS 19/1995). Pri aplikácii ZoKR by to znamenalo, že odvolanie bude v zásade prípustné vtedy, ak by nepripustenie mohlo znamenať porušenie práva na súdnu ochranu. Nepripustenie takéhoto výkladu by v konečnom dôsledku znamenalo, že dotknutý účastník by sa svojho práva mohol dovolať iba za pomoci sťažnosti na ÚS, čo však treba považovať za krajnú možnosť, zákonodarcom určite neželateľnú. Rozhodnutie súčasne odôvodnil tým, že správca s poukazom na ust. § 25

a § 35 ZoKR nie je účastníkom konania a teda nie je ani legitimovanou osobou na podanie návrhu na súd na zrušenie prijatých uznesení na prvej schôdzi veriteľov a prvostupňový súd mal teda jeho návrh zamietnuť.

Súčasne skonštatoval, že: „ak správca nie je účastníkom konania, rozhodnutím odvolacieho súdu mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom ani právo na spravodlivý proces“, ako aj: „namietaná skutočnosť, že účasť veriteľa na napadnutej prvej schôdzi, ktorý navrhol odvolanie správcu a hlasoval za jeho odvolanie je pre posúdenie veci právne irelevantná“.

OSP v zásade pripúšťa odvolanie proti všetkým rozhodnutiam súdu 1. stupňa a zároveň má taxatívny výpočet rozhodnutí, proti ktorým odvolanie nie je prípustné. Prípustnosť odvolania pri rozhodovaní v konaní podľa ZoKR je postavená na opačnom princípe - odvolanie je prípustné len vtedy, ak to ZoKR pri jednotlivých ustanoveniach výslovne pripúšťa.

Ak však ZoKR určité rozhodnutie neupravuje, potom je potrebné riešiť prípustnosť odvolania podľa ustanovení OSP. Nielen sťažovateľ, ale aj odborná verejnosť je toho názoru, že ak je správca odvolaný protiprávne, príp. proti jeho vôli, nemožno mu odňať jeho výsostné právo na svoju obranu, teda podania odvolania. V danom prípade bol správca odvolaný preukázateľne protiprávne - veriteľom, ktorý de iure na prvej schôdzi veriteľov neexistoval. Odvolací súd sa nielen že nezaoberal legálnosťou prvej schôdze veriteľov, nezaoberal sa ani problematikou dohľadu súdu nad činnosťou správcu a tým povinnosťou zrušenia napadnutej schôdze veriteľov a zvolania novej - opakovanej prvej schôdze, čím by sa odstránila nezákonnosť už prebehnutej schôdze.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací v uznesení 2 CoKR/42/2010 zo dňa 25. 10. 2010 zaujal viacero nesprávnych právnych názorov ohľadne podstatných skutočností dôležitých pre posúdenie veci a týmto sťažovateľa vylúčil z realizácie svojich práv. Týmto nesprávnym postupom odvolacieho súdu bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Vec v odvolacom konaní bola pridelená členke senátu ktorá mala byť z prejednávania vylúčená. Vylúčenie v predmetnej veci malo spočívať v tom, že sťažovateľ je vo viacerých sporoch s jej manželom, ktorý podľa sťažovateľa spreneveril finančné prostriedky sťažovateľa a vo veci prebiehajú okrem civilných aj trestnoprávne konania.

Odvolační soud teda rozhodol tak, že prvostupňové rozhodnutie v celom rozsahu zrušil, ale súčasne nepripustil odvolanie.

Keďže prvostupňové rozhodnutie bolo v prospech sťažovateľa a odvolací súd sa rozhodol konať v súlade s čl. 152 ods. 4 Ústavy, resp. s ust. OSP, nemohol následne „pozabudnúť“, resp. vyhodnotiť znenie ust. § 238 ods. 1 OSP: „dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej“, príp. znenie ust. § 239 ods. 1 OSP.

Sťažovateľ proti podľa neho protiprávnemu uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal dňa 04. 01. 2011 dovolanie na Najvyšší súd SR.

Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 31. 08. 2011 dovolanie sťažovateľa odmietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ZoKR dovolanie nepripúšťa, bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Podľa názoru sťažovateľa mal Najvyšší súd SR vzhľadom na dovtedajší priebeh konania preskúmať dovolanie sťažovateľa, ako aj napadnuté uznesenie odvolacieho súdu KS v Bratislave zo dňa 25. 10. 2010, sp. zn. 2 CoKR/42/2010, pretože boli splnené všetky podmienky na takýto postup podľa IV. časti 3. hlavy OSP.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že príp. boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Právny záver Krajského súdu v Bratislave v uznesení č. k. 2 CoKR/42/2010 zo dňa 25. 10. 2010 o neopodstatnenosti tvrdenia sťažovateľa o odňatí jeho možnosti konať pred súdom, ako aj o irelevantnosti právnej skutočnosti, tzv.(ne)účasti veriteľa bez právneho opodstatnenia dávať návrhy a mať právo hlasovať na prvej schôdzi veriteľov a v neposlednom rade aj vylúčenie sudcu, ako aj právny záver Najvyššieho súdu SR v uznesení č. k. 4 Obdo 3/2011 zo dňa 31. 08. 2011 o nemožnosti konať, podľa sťažovateľa sú popretím účelu a podstaty práva na spravodlivý proces, pretože po vydaní uznesenia Krajského súdu v Bratislave boli splnené predpoklady na podanie dovolania podľa IV. časti, 3. hlavy OSP a preto je právny záver odvolacieho súdu vyjadrený v napadnutom uznesení, výsledkom svojvoľného na nijako neodôvodneného výkladu ustanovení OSP, resp.

ZoKR. Takýto výklad vykonaný odvolacím, ale hlavne dovolacím súdom v napadnutých uzneseniach je nerešpektovaním práva sťažovateľa na súdnu ochranu, ktorá je sťažovateľovi priznaná v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, súbežne s porušením ľudského práva na spravodlivý proces.»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu priznané čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudské právo na spravodlivý proces priznané čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4 Obdo 3/2011 ako aj v konaní pred Krajským súdom v Bratislave v konaní sp. zn. 2 CoKR/42/2010, porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 3/2011 zo dňa 31. augusta 2011 sa ruší. Vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť podľa konštantnej judikatúry ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľa ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého

základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

II.A K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo/3/2011

Sťažovateľ v sťažnosti namieta postup najvyššieho súdu, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo/3/2011 uznesením z 31. augusta 2011 dovolanie sťažovateľa odmietol bez toho, aby „*sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia*“. Podľa sťažovateľa mal najvyšší súd vzhľadom na „*dovtedajší priebeh konania preskúmať dovolanie sťažovateľa, ako aj napadnuté uznesenie odvolacieho súdu KS v Bratislave zo dňa 25. 10. 2010, sp. zn. 2 CoKR/42/2010, pretože boli splnené všetky podmienky na takýto postup podľa IV. časti 3. hlavy OSP*“.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo/3/2011 z 31. augusta 2009 vyplýva, že sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 CoKR/42/2010-1313 z 25. októbra 2010, ktorým tento zrušil v celom rozsahu uznesenie okresného súdu č. k. 31 K/39/2009-1240 zo 17. júna 2010 a odvolanie jedného z veriteľov (V., a. s., pozn.) odmietol. Okresný súd uznesením č. k. 31 K 39/2009-1240 zo 17. júna 2010 výrokom I

zrušil „uznesenie prvej schôdze veriteľov č. 2 zo dňa 10. 06. 2010, podľa ktorého prvá schôdza veriteľov schválila výmenu správcu, a do funkcie nového správcu navrhla S. k. s., so sídlom B.“, výrokom II zrušil „uznesenie prvej schôdze veriteľov č. 3 zo dňa 10. 06. 2010, podľa ktorého prvá schôdza veriteľov schválila za prvého člena veriteľského výboru prítomného veriteľa T. a. s., so sídlom B.“, a výrokom III zrušil „uznesenie prvej schôdze veriteľov č. 11 zo dňa 10. 06. 2010, podľa ktorého prvá schôdza veriteľov schválila trojčlenný veriteľský výbor, keďže po skončení hlasovania boli zvolení iba traja veritelia“.

Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 4 Obdo/3/2011 z 31. augusta 2011 predovšetkým uviedol:

„Všeobecné súdy poskytujú v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Dovolateľ požiadal dovolací súd, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie, prípadne alternatívne v súlade s ust. § 220 O. s. p. napadnuté uznesenie zmenil tak, že zruší napadnuté uznesenie v celom rozsahu a nariadi správcovi zvolať novú prvú schôdzu veriteľov s obligatórnym programom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), či proti napadnutému rozhodnutiu je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii je predpis, ktorý upravuje materiálnu stránku konkurzného práva, tak aj procesné právo konkurzné. Neobsahuje však komplexnú úpravu konkurzného procesu, preto § 196 tohto zákona stanovuje primerané subsidiárne použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Zásadne odlišná je úprava mimoriadnych opravných prostriedkov. Podľa § 198 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

Keďže napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo vydané v konkurznom konaní podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nie je proti nemu dovolanie prípustné.

Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p., v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.“

Podľa § 198 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

Podľa § 196 zákona o konkurze ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení (ďalej len „konanie podľa tohto zákona“) sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na skutočnosť, že zákon o konkurze ako lex specialis vo vzťahu k Občianskemu súdnemu poriadku ako lex generalis obsahuje v súlade s § 198 osobitnú právnu úpravu vylučujúcu dovolanie proti uzneseniu vydanému inter alia v konkurznom konaní, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd postupoval v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo/3/2011 v súlade s procesným predpisom vzťahujúcim sa na prerokúvanú vec a jeho uznesenie nevykazuje znaky svojvôle ani arbitrárnosti a právne závery, ktoré sú v ňom obsiahnuté, sú výsledkom vlastných myšlienkových postupov a hodnotení najvyššieho súdu, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (m. m. I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03), keďže sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd v tejto súvislosti navyše pripomína, že nie je ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho

vydaniu, a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala vysloviť záver o ich porušení, a preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.B K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoKR/42/2010

Sťažovateľ sťažnosťou napáda aj postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 CoKR/42/2010, ktorý *„ako súd odvolací v uznesení 2 CoKR/42/2010 zo dňa 25. 10. 2010 zaujal viacero nesprávnych právnych názorov ohľadne podstatných skutočností dôležitých pre posúdenie veci a týmto sťažovateľa vylúčil z realizácie svojich práv“*. Sťažovateľ bol podľa svojho názoru z funkcie správcu odvolaný protiprávne – *„veriteľom, ktorý de iure na prvej schôdzi veriteľov neexistoval“*. Pričom *„odvolací súd sa nielen že nezaoberal legálnosťou prvej schôdze veriteľov, nezaoberal sa ani problematikou dohľadu súdu nad činnosťou správcu a tým povinnosťou zrušenia napadnutej schôdze veriteľov a zvolania novej - opakovanej prvej schôdze, čím by sa odstránila nezákonnosť už prebehnutej schôdze“*.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti všetkým trom výrokom uznesenia okresného súdu č. k. 31 K/39/2009-1240 zo 17. júna 2010 podali odvolania traja veritelia, o ktorých krajský súd rozhodol tak, že uznesenie prvostupňového súdu zrušil a odvolanie veriteľa V., a. s., odmietol.

Krajský súd v meritórnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 2 CoKR/42/2010 z 25. októbra 2010 predovšetkým uviedol:

„Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací prejednal vec podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie U., a. s. a T., a. s. je dôvodné a odvolanie V., a. s. je potrebné odmietnuť.“

Vzhľadom na skutočnosť, že veritelia napadli odvolaniami uznesenie prvostupňového súdu, proti ktorému podľa poučenia okresného súdu nie je prípustné odvolanie (§ 198 ods. 1 zákona o konkurze, pozn.), posúdil krajský súd ako odvolací súd najskôr otázky prípustnosti odvolania a plynutia lehoty na podanie odvolania, pričom v tejto súvislosti najmä uviedol:

«Podľa § 35 ods. 8 ZKR každý veriteľ oprávnený na schôdzi veriteľov hlasovať sa môže do piatich dní od skončenia schôdze veriteľov domáhať, aby súd zrušil uznesenie schôdze veriteľov, ak uplatnil na schôdzi veriteľov do zápisnice odôvodnenú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom; uznesenie možno napadnúť len dôvodmi uvedenými v námietke. Ak je uznesenie schôdze veriteľov v rozpore so zákonom, súd uznesenie schôdze veriteľov do siedmich dní od doručenia návrhu zruší, inak návrh na jeho zrušenie v rovnakej lehote zamietne. Do rozhodnutia vo veci môže súd aj bez návrhu účinky uznesenia schôdze veriteľov pozastaviť.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že právo domáhať sa zrušenia uznesenia schôdze veriteľov ZKR priznáva len veriteľom, ktorí sú oprávnení na schôdzi hlasovať. Je nesporné, že odvolatelia sa stali veriteľmi úpadcu s poukazom na § 32 ods. 4 ZKR márnym uplynutím lehoty určenej na popieranie prihlásených pohľadávok správcom. Keďže ich pohľadávky neboli správcom popreté, mali v zmysle § 35 ods. 4 ZKR právo na schôdzi veriteľov hlasovať. Právo domáhať sa zrušenia uznesenia schôdze veriteľov ZKR priznáva ďalej len tomu veriteľovi oprávnenému na schôdzi veriteľov hlasovať, ktorý uplatnil na schôdzi veriteľov do zápisnice odôvodnenú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom. Z uvedeného je nepochybné, že správca nie je osobou oprávnenou na podanie návrhu na zrušenie uznesenia schváleného schôdzou veriteľov. Tým, že konkurzný súd rozhodol o návrhu neoprávnenej osoby, prekročil procesný rámec, daný mu ZKR.

Odvolací súd dáva za pravdu odvolateľom v tom, že vylúčenie prípustnosti odvolania v zmysle § 198 ods. 1 ZKR sa týka len takých rozhodnutí súdu, na vydanie ktorých boli splnené aspoň základne procesné podmienky.

Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy SR „Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Výklad zákona, ktorým sa odňalo právo na súdnu ochranu spôsobom

nezodpovedajúcim štandardnému rozsahu procesných práv zodpovedajúcim právnej úprave v O. s. p. by znamenalo porušenie ľudských práv a základných slobôd /napr. ÚS 19/1995/. Pri aplikácii ZKR vyššie uvedené znamená, že odvolanie bude v zásade prípustné vtedy, ak by jeho nepripustenie mohlo znamenať porušenie práva na súdnu ochranu. Nepripustenie takéhoto výkladu by v konečnom dôsledku znamenalo, že dotknutý účastník by sa svojho práva mohol dovolať iba za pomoci sťažnosti na Ústavný súd, čo však treba považovať za krajnú možnosť domôcť sa súdnej ochrany, zákonodarcom určite neželateľnú.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolanie voči uzneseniu súdu prvého stupňa pripustil.

K námietke správcu, že 15-dňová lehota na podanie odvolania uplynula dňa 8. 7. 2010, a teda odvolania všetkých troch veriteľov boli podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, odvolací súd poukazuje na ust. § 196 ZKR, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddlžení sa primerane použijú ustanovenia O. s. p..

Podľa § 199 ods. 9 ZKR ak tento zákon neustanovuje inak, za deň doručenia súdneho rozhodnutia alebo inej písomnosti sa považuje nasledujúci deň po zverejnení súdneho rozhodnutia alebo inej súdnej písomnosti v Obchodnom vestníku.

Podľa ust. § 204 ods. 1 O. s. p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorému smeruje.

Podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že napadnuté uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 120B/2010 dňa 23. 6. 2010. V zmysle § 199 ods. 8 ZKR za deň doručenia napadnutého uznesenia sa považuje nasledujúci deň po jeho zverejnení v Obchodnom vestníku, t. j. 24. 6. 2010. Lehota na podanie odvolania začala plynúť dňa 25. 6. 2010. Posledným dňom na podanie odvolania v zákonom stanovenej pätnásťdňovej lehote bolo 9. 7. 2010. Odvolania U., a. s., a T., a. s., B. boli podané na pošte dňa 9. 7. 2010, t. j. v zákonom stanovenej lehote. Odvolanie V., a. s. bolo podané na pošte dňa 12. 7. 2010, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty.»

Zrušenie uznesenia okresného súdu sp. zn. 31 K 39/2009 zo 17. júna 2009 krajský súd odôvodnil tak, že „Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým zrušil uznesenie č. 2, 3 a 11 prvej schôdze veriteľov zo dňa 10. 6. 2010, odvolací súd poukazuje na to, že procesné oprávnenie konkurzného súdu prejednať a rozhodnúť o súlade uznesenia prijatého schôdzou veriteľov so zákonom vzniká len vtedy, ak vydanie súdneho rozhodnutia s takýmto obsahom navrhol oprávnený veriteľ kumulatívne splňajúce obidve podmienky § 35 ods. 8 ZKR. Konkurzný súd tak najmä nie je oprávnený o zrušení uznesenia schôdze veriteľov rozhodnúť z vlastného podnetu, a to ani v rámci výkonu dohľadu súdu podľa § 41 ZKR.

Z ust. § 35 ods. 6 ZKR vyplýva, že o priebehu schôdze veriteľov, ktorú zvoláva správca, sa musí spísať zápisnica. Medzi základné náležitosti zápisnice patrí zoznam prítomných veriteľov, opis priebehu schôdze veriteľov, znenia uznesení prijatých schôdzou veriteľov spolu s výsledkami hlasovania, námietky uplatnené proti týmto uzneseniam z dôvodu ich rozporu so zákonom a podpis predsedu schôdze.

Podľa § 35 ods. 8 ZKR ak bolo uznesenie schôdze veriteľov prijaté v rozpore so zákonom, možno sa za splnenia ďalších zákonných podmienok domáhať, aby súd sporné uznesenie zrušil. Právo domáhať sa zrušenia uznesenia schôdze veriteľov ZKR priznáva len veriteľom, ktorí sú oprávnení na schôdzi veriteľov hlasovať, a ktorí uplatnili na schôdzi veriteľov do zápisnice odôvodnenú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom. Táto námietka však musí byť riadne odôvodnená, pretože aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na zrušenie sporného uznesenia zakladá len odôvodnená námietka. Okrem toho sporné uznesenie schôdze veriteľov možno napadnúť na súde len dôvodmi, ktoré boli uvedené v námietke.

Z obsahu spisu je zrejmé, že odvolatelia boli v súlade s § 35 ods. 4 ZKR oprávnení hlasovať na schôdzi veriteľov, pretože ich pohľadávky boli správcom v čase konania schôdze veriteľov zistené čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti. Zo zápisnice zo schôdze veriteľov konanej dňa 10. 6. 2010 jednoznačne vyplýva, že schôdza prebehla v súlade so ZKR, všetci prítomní veritelia riadne hlasovali, a nevzniesli žiadne námietky voči prijatým uzneseniam.

Z vyššie uvedeného je teda nepochybné, že správca s poukazom na §§ 25 a 35 ZKR nie je účastníkom konkurzného konania a nie je aktívne legitimovanou osobou na podanie

návrhu na súd na zrušenie prijatých uznesení schôdzou veriteľov. Z toho dôvodu mal súd prvého stupňa návrh správcu na zrušenie prijatých uznesení schôdzou veriteľov zamietnuť. Keďže tak neurobil a rozhodoval o návrhu neoprávnenej osoby, prekročil svoju rozhodovaciu právomoc a bolo potrebné rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť. Keďže v tomto konaní správca nie je účastníkom konania, rozhodnutím odvolacieho súdu mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom ani právo na spravodlivý proces.

Namietaná skutočnosť, že účasť veriteľa T., a. s. nespĺňa zákonom stanovené náležitosti je pre daný prípad irelevantná.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s § 221 ods. 1 písm. e/ O. s. p. uznesenie Okresného súdu Trnava č. k. 31 K/39/2009-1240 zo dňa 17. 6. 2010 v celom rozsahu zrušil.

Odvolací súd podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odvolanie V., a. s., B. odmietol. “

Podľa § 36 ods. 1 zákona o konkurze do pôsobnosti schôdze veriteľov patrí rozhodovanie o výmene správcu. O výmene správcu sa rozhoduje vždy na prvej schôdzi veriteľov. Ďalšia schôdza veriteľov môže rozhodnúť o výmene správcu...

Podľa § 36 ods. 3 zákona o konkurze ak sa schôdza veriteľov uznesie na výmene správcu, súd bezodkladne po doručení zápisnice zo schôdze veriteľov jedným uznesením odvolá doterajšieho správcu a ustanoví do funkcie správcu schváleného schôdzou veriteľov.

Podľa § 35 ods. 8 zákona o konkurze každý veriteľ oprávnený na schôdzi veriteľov hlasovať sa môže do piatich dní od skončenia schôdze veriteľov domáhať, aby súd zrušil uznesenie schôdze veriteľov, ak uplatnil na schôdzi veriteľov do zápisnice odôvodnenú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom; uznesenie možno napadnúť len dôvodmi uvedenými v námietke. Ak je uznesenie schôdze veriteľov v rozpore so zákonom, súd uznesenie schôdze veriteľov do siedmich dní od doručenia návrhu zruší, inak návrh na jeho zrušenie v rovnakej lehote zamietne. Do rozhodnutia vo veci môže súd aj bez návrhu účinky uznesenia schôdze veriteľov pozastaviť.

Vychádzajúc z citovanej časti uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 CoKR/42/2010 z 25. októbra 2010 a znenia citovaných ustanovení zákona o konkurze ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný postup krajského súdu, ktorým pripustil odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 31 K 39/2009-1240 zo 17. júna 2010, keďže je založený na ústavne konformnom výklade príslušného ustanovenia zákona o konkurze (§ 198 ods. 1 zákona o konkurze) zabezpečujúcom ochranu základných práv účastníkov predmetného konkurzného konania (veriteľov oprávnených hlasovať na schôdzi veriteľov, pozn.). Krajský súd pritom vychádzal zo skutočnosti, že okresný súd prekročil rámec daný mu zákonom o konkurze, keď rozhodoval o „návrhu“ správcu, ktorý nie je aktívne legitimovaný na podanie návrhu na zrušenie uznesení prijatých na schôdzi veriteľov. Kategorický imperatív zakladajúci povinnosť orgánov verejnej moci (vrátane všeobecných súdov) vykladať a uplatňovať inter alia zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy v súlade s ústavou vyplývajúci z čl. 152 ods. 4 ústavy je nevyhnutným predpokladom existencie materiálneho právneho štátu, neoddeliteľnou súčasťou ktorého sú také princípy ako právna istota a spravodlivosť, a vyplýva aj zo zásady, ktorou sa riadi ústavný súd, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť (napr. IV. ÚS 59/2012). Postup krajského súdu v napadnutom konaní, ktorým následne zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu, bol len logickým dôsledkom poskytnutia ochrany základných práv účastníkov konania, a preto ho ústavný súd z ústavného hľadiska považuje za akceptovateľný.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi postupom krajského súdu v napadnutom konaní a sťažovateľom označeným základným právom podľa ústavy a právom podľa dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2012